

## TEKMOVANJA V KS

V občini Center je 8 krajevnih skupnosti. Zanje so na SITKS v minulem letu pripravili pet različnih športnih rekreativnih tekmovanj: dve tekmovanji v namiznem tenisu, dve v streljanju in eno v odbojki. Na teh tekmovanjih je sodelovalo 510 posameznikov, od pionirjev do starejših članov in veteranov. Pri tem velja še posebej pohvaliti krajevno skupnost Poljane, ki se je udeležila vseh tekmovanj, slab pa je bil odziv krajevnih skupnosti Ajdovščina, Kolodvor in Tabor.

## ZMAGOVALCI ZNANI

**ZAKLJUČENO JE TEKMOVANJE V KOŠARKI ZA TOZD V VSEH TREH SKUPINAH.**

Skupina A: 1. Dnevnik, 2. Vega, 3. Ljubljanska banka, 4. Zmaj, 5. Petrol, 6. Slovenija ceste, 7. Ljudska pravica, 8. Kartonažna tovarna, 9. Agrotehnika, 10. Komunalno podjetje.

Skupina B: 1. Železniške tiskarne, 2. Tegrad, 3. Iskra Commerce, 4. SDK, 5. Emona, 6. PTT, 7. Chemo, 8. Pavliha, 9. IMV, 10. Zavod za statistiko.

Skupina C: 1. Slovenija les, 2. UVJ, 3. Elektro Ljubljana, 4. Vjesnik, 5. Hermes, 6. RSNZ, 7. Tribuna, 8. Kompas, 9. Papirografika, 10. PTT promet. 'g' 'd'

## SSD V KRANJSKI GORI

V petek, 13. februarja je bilo v Kranjski gori občinsko prvenstvo v smučanju za šolska športna društva. Sodelovalo je 120 tekmovalcev iz vseh 7 osnovnih šol občine Center. Za prevoz je poskrbela SITKS Center.

D. B.

## SITKS

## SINDIKALNO SMUČARSKO PRVENSTVO V KRANJSKI GORI

V soboto, 14. februarja je bilo v Kranjski gori sindikalno prvenstvo v smučanju. Prijavilo se je rekordno število, skoraj 600 posameznikov, tako, da je bilo to drugo največje tovrstno tekmovanje v alpskem smučanju pri nas. Sodelovali so delavci iz 52 TOZD. Tekmovanje so organizirali na štirih progah. Dogovorili so se, da je vsak prijavljenec prispeval po 10 dinarjev v skupni sklad za nagrade, ki so jih ob koncu žrebali. V ta namen so nakupili kar 80 praktičnih nagrad.

## SKUPŠČINA O PRIORITETNI LISTI

SIS za telesno kulturo občine Center se pripravljajo na skupščino, kjer bo med osrednjimi točkami tudi vprašanje prednostnih športov. V centru so tako listo sprejeli že spomladi lani, kjer so po ocenjevanju pomembnosti športne panoge za psihosomatski status, za SLO in pomembnosti za športno rekreacijo in po številčnosti (množičnosti), dobili tri prednostne skupine. Ti kriteriji so bili odločilnejši od ostalih, ki pa so jih tudi upoštevali. To so na primer: tradicija športne panoge, obstoječi športni objekti, strokovni kadri, pomembnost za telesno vzgojo v šolah, telesnokulturni dosežki in podobno. Tako sodi v prvo prednostno skupino smučanje, košarka, plavanje in nogomet, v drugo kolesarjenje, roket, gimnastika in karate ter v tretjo kegljanje, strelstvo, težka atletika in kotalkanje.

D. B.

# Kaj prinaša nov sistem cen?

Oblikovanje cen bo v prihodnjem obdobju prav gotovo ena izmed pomembnejših nalog za doseganje stabilnosti gospodarstva. Lani je bilo pripravljeno več tez in osnutkov sistema ter politike cen, ki pa so kljub vsemu pustili odprta na slednja vprašanja: opredelitev pojma reprodukcijske celote, razlikovanje med samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori ter opredelitev izraza cene v novih dohodkovnih odnosih.

Predlagani sistem prinaša nekatere pristojnosti od upravnih organov na samoupravne sporazume in družbene dogovore, pri čemer bi se morali zavedati, da tega prenosa ni moč izvesti naenkrat.

Družbeno dogovarjanje in samoupravno sporazumevanje naj bi bilo v prihodnje neka-

kšna zamenjava tržnega sistema, če je tržišče konfrontacija širših interesov in ciljev, izražena v cenah. Dovolj poseben pa je odnos na tržišču v Jugoslaviji in sicer zato, ker izhaja iz družbene lastnine sredstev za proizvodnjo. Vprašanje, je kako urejevati cene, če se cene več kot 500 tisoč proizvodov in polproizvodov urejujejo posamično s sporazumi in kakšna je v tem funkcija tržišča.

Osnova za oblikovanje odnosov na tržišču je svoboda vseh subjektov združenega dela na tržišču. Takšno zviševanje cen, ki bi bilo neodvisno od dejanske ustvarjene vrednosti je lahko le nov generator inflacije. Ustvarjeni dohodek mora imeti kritje v dejansko ustvarjeni vrednosti. Razmerje med ponudbo in povpraševanjem, kot eden izmed kriterijev za obli-

kovanje cen, bo uspešno predvsem pod pogojem, da bodo tudi ostali trije pogoji uresničeni (to so cene v mednarodni menjavi, dogovorjen razvoj in stroškovni princip). Žal pa se je letos izkazalo, da celoten sistem cen ne deluje tako kot bi moral, saj so se cene osnovnih surovin na svetovnem trgu znižale medtem ko so pri nas cene ostale na predlanskoletni ravni, ponekod pa so se celo povečale.

Predviden je prenos urejanja odnosov na področju cen na samoupravno sporazumevanje o cenah, ki naj bi se oblikovalo v zbornicah. Pri tem obstaja velika nevarnost, da bi se cene oblikovale brez upoštevanja tržišča, torej da na ceno ne bi vplivala kvaliteta proizvoda, izbor, itd. Dosti bolj sprejemljiva je možnost, da bi se cene

izoblikovale znotraj dohodkovno odvisnih reprodukcijskih celot, seveda s pogojem, da bi funkcijo tržišča morala odigrati trgovina, pri čemer pa bi morali biti vključeni tudi organizirani potrošniki. Vsako sporazumevanje brez upoštevanja potrošnikov skoraj nujno pomeni sporazumevanje na račun tretjega.

Sedanje izkušnje kažejo, da so delovne organizacije zelo radi uporabljale kriterij stroškovnega principa, poleg tega pa so nekatere ugrajevale v cene tudi sredstva za razvoj. Pri tem pa smo večkrat pozabili, da bi moralo biti združeno delo usmerjeno k večjemu dohodku, ki ni le rezultat zidanja cen, ampak predvsem rezultat boljšega izkoriščanja družbenih sredstev za proizvodnjo ter ekonomične porabe materiala in dela. Sredstva za razvoj delovnih organizacij ne bi smela bremeniti cene, temveč bi morali razvojno komponento opredeliti v zakonu o planiranju. Tendence zidanja cen zaradi pokritja razvojnih ciljev, brez upoštevanja realnega položaja na tržišču, niso sprejemljive. Pri tem bi morali oblikovati tudi že konkretne ukrepe, ki bi jih lahko uporabljali v primerih, ko bi se pojavile monopolne strukture, saj marsikdaj sporazumi o cenah in združevanju v preprodukcijskih celotah dišijo po monopolističnem zidanju cen.

Predvsem bi z novim sistemom cen morali zagotoviti uresničevanje ustavnih določil in se dogovoriti da je sporazumevanje in dogovarjanje tudi na področju cen neodtujljiva pravica delavcev v združenem delu.

POGACNIK

## Dom – širši družbeni center

V zadnjih letih ugotavljamo, da je prišlo do bistvenih premikov tudi pri delovanju organov pravosodja, ki delujejo na območju mesta Ljubljane in nekaterih okoliških občin oziroma Občinskega sodišča I. in II. v Ljubljani, Občinskega javnega tožilstva v Ljubljani, sodnika za prekrške Ljubljana in Mestnega javnega pravobranilstva v Ljubljani.

Kazniva dejanja političnega kriminala iz občinske pristojnosti predstavljajo le težje oblike javnih sovražnih izpadov, in sicer vzbujanje narodnostne, plemenske ali verske nestrpnosti z žalitvijo občanov in širjenjem lažnih vesti, za katera v zadnjih letih lahko rečemo, da so v porastu (leta 1972 sedem kaznivih dejanj, leta 1973 osem, 1974 pa 14). Povečanje gre predvsem na račun boljšega odkrivanja teh dejanj. V obravnavanih zadevah gre za enkratne primere milejših usnih žalitev občanov (večini botruje alkohol) z izrazi zaničevanja narodnosti ali njihovega dela v zvezi z narodnostno pripadnostjo. Storiteli so predvsem delavci. Pri širjenju lažnih vesti pa gre za enkratne trditve lažnih vesti v zvezi z določenimi pojavi v družbi. Take trditve širijo bolj izobraženi storiteli (leta 1974 trije profesorji). Organiziranih oblik sovražnega delovanja v Ljubljani niso obravnavali.

Število kaznivih dejanj in storilcev kaznivih dejanj klasičnega kriminala (zlasti zoper življenje in telo, zasebno premoženje in varnost prometa) v zadnjih letih narašča, število kaznivih dejanj gospodarskega kriminala na škodo družbenega premoženja pa je po pismu predsednika Tita in Izvršnega biroja v letu 1974 padlo. Znatno se je tudi znižalo število primerov posebne vrste poslovnega kriminala (zlasti zlorabe pooblastil v gospodarstvu), ki ga je dejansko rodil t. i. liberalizem v gospodarstvu in ki se je pojavljal v obliki ilegalnih provizij nekaterih naših ljudi pri stopanju v poslovne odnose s tujimi firmami, ustvarjanje črnih fondov v inozemstvu, t. i. switch poslov, reeksportnih poslov, tihotapljenja blaga oziroma kršenja deviznih in carinskih predpisov ter drugih podobnih negativnih pojavov.

Na občinski ravni je bilo v Ljubljani v obravnavi s področja gospodarskega kriminala zoper družbeno premoženje v letu 1971 246 ovadb, v letu 1972 292 ovadb, leta 1973 366 ovadb, leta 1974 pa 264 ovadb. Sodišča opozarjajo, da ni zadovoljivih rezultatov pri odkrivanju kaznivih dejanj, ki trenutno najbolj motijo gospodarsko stabilizacijo oziroma povzročajo inflacijo.

Po številu kaznivih dejanj na

škodo družbenega premoženja so na prvem mestu tatvine (leta 1974 je bilo 195 primerov). Med storilci je veliko število brezposelnih. Na drugem mestu so poneverbe (52), kjer povzročena škoda presega 10.000 din, na tretjem mestu so goljufije na škodo družbenega premoženja (18), sledijo zlorabe uradnega položaja iz koristiljubnosti (13), goljufije v službi (10), neupravičene uporabe (11), ponarejanje listin (8), nedovoljena trgovina, nevestno gospodarsko poslovanje ipd.

Pri prometni problematiki sodišča opozarjajo na nenehen porast kaznivih dejanj zoper varnost javnega prometa na občinski ravni, ki imajo za posledico materialno škodo, lahke in hude telesne poškodbe (takšnih dejanj je bilo leta 1971 obtoženih 964 oseb, leta 1972 861 oseb, leta 1973 1025 oseb in leta 1974 1142 oseb).

Na področju mladinske kriminalitete so sodišča in drugi, ki se s tem problemom ukvarjajo prejeli leta 1973 409 ovadb zoper 298 mladoletnikov, leta 1974 pa 366 ovadb zoper 425 storilcev. Mladoletniki se pojavljajo največkrat kot kršitelji prometne varnosti, na javnih cestah in kot kršitelji javnega reda in miru. Iz leta v leto pa je mladoletnih kršiteljev manj, saj je v obdobju od 1968. do 1974. njihovo število padlo od 1797 na 597.

D. S.

Uresničevanje ustave narekuje nadaljnje razvijanje sistema družbene samozastite in takšno njeno oblikovanje, da bo skupaj s splošno ljudsko obrambo sestavljala neločljivo celoto v zoperstavljanju vsakomur, ki bi nas skušal kakorkoli in s kakršnimi koli sredstvi ovirati na samoupravni socialistični poti.

Zato je sprejem družbenega dogovora o družbeni samozastiti v Ljubljani, o katerem so razpravljali delegati SML minuli mesec in ga potrdili še toliko bolj pomemben.

Poglavitni namen družbene samozastite je namreč utrjevanje aktivne vloge vseh družbenih dejavnikov ter razvijanje odgovornosti za zaščito ustavnega reda, samou-

za pojave birokratizma, tehnokratizma, liberalizma ipd.». Med pomembne naloge spodbuja družbene samozastite pa sodi tudi boj zoper pojave, ki so izraz nasprotij znotraj našega družbenega razvoja kot so različni gospodarski prestopki, kazniva dejanja, kriminal, malomarno razpolaganje z družbenim premoženjem, mladoletniško prestopništvo ipd.

V zadnjem času smo, poudarja Franc Sladič dosegli vidne rezultate, predvsem smo izboljšali odnos delovnih ljudi do družbeno negativnih pojavov in dejanj v naši družbi. Nadalje velja poudariti, da družbeno samozastito pojmujejo čedalje bolj kot pravico in dolžnost vseh delovnih ljudi in članov pri obrambi ustavne ureditve, občani razvijajo varnostno kulturo in zavest, kakor tudi samoorganiziranje za izpolnitev nalog na področju samozastite. Poleg tega lahko opazimo prizadevanja, da ustavna določila o družbeni samozastiti dobe prostor in konkretizacijo v statutih in drugih samoupravnih aktih, ki urejajo varovanje poslovne tajnosti. Pri občanah se je prav tako utrđilo spoznanje, da je družbeno samozastito potrebno še razčleniti in jo razviti v delovnih organizacijah, krajevni skupnosti in v občini.

Franc Sladič je sprejel družbenega dogovora označil kot nujnost, s katero bomo združili prizadevanja in poenotili organizacijski pristop k uresničevanju načel družbene samozastite. Dogovor, ki ga sprejemajo skupščine občin in mesta Ljubljane, družbeno politične organizacije in samoupravne interesne skupnosti na področju mesta ter temeljne organizacije združenega dela, ki so posebnega družbenega pomena, opredeljuje pravice in dolžnosti delovnih ljudi in občanov v TOZD, KS občinah in mestu.

Vsi skupaj bi tako lahko usklajeno uresničevali predvsem naslednje naloge: varovanje z ustavo določenega družbenega reda, varovanje samoupravnih pravic delovnih ljudi in občanov, boj proti gospodarski kriminaliteti, varovanje družbenega premoženja ter premoženja in osebnosti delovnih ljudi in občanov, skrb za preventivne ukrepe in boj proti elementarnim nesrečam, skrb za varovanje javnega reda, skrb za varnostno vzgojo občanov ter pomoč državnim organom in službam pri izpolnjevanju nalog z njihovega delovnega področja.

S. D.

## Družbena samozastita – dolžnost in pravica

pravnih in drugih pravic delovnih ljudi, svobodo človeka, družbenega in osebnega premoženja. Občani se morajo zategati zavzeti za krepitev družbene odpornosti proti zunajemu sovražniku, proti različnim političnim propagandnim, psihološkim in drugim pritiskom na našo državo. Boriti se morajo proti notranjemu sovražniku, ki je še toliko bolj nevaren, saj uporablja prikrita in izredno nevarne metode.

Franc Sladič, član IS SML, ki je delegatom obrazložil družbeni dogovor o družbeni samozastiti, je v zvezi s tem menil: »Pri tem gre za ostanke antisocialističnih sil, poraženih v NOB, ki so pogosto povezane s politično emigracijo in imamo opravka z njihovim skupnim delovanjem. Nadalje gre